

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü

Kümelenme Destek Programı

Fadime YILMAZ
San. ve Tek. Uzmanı

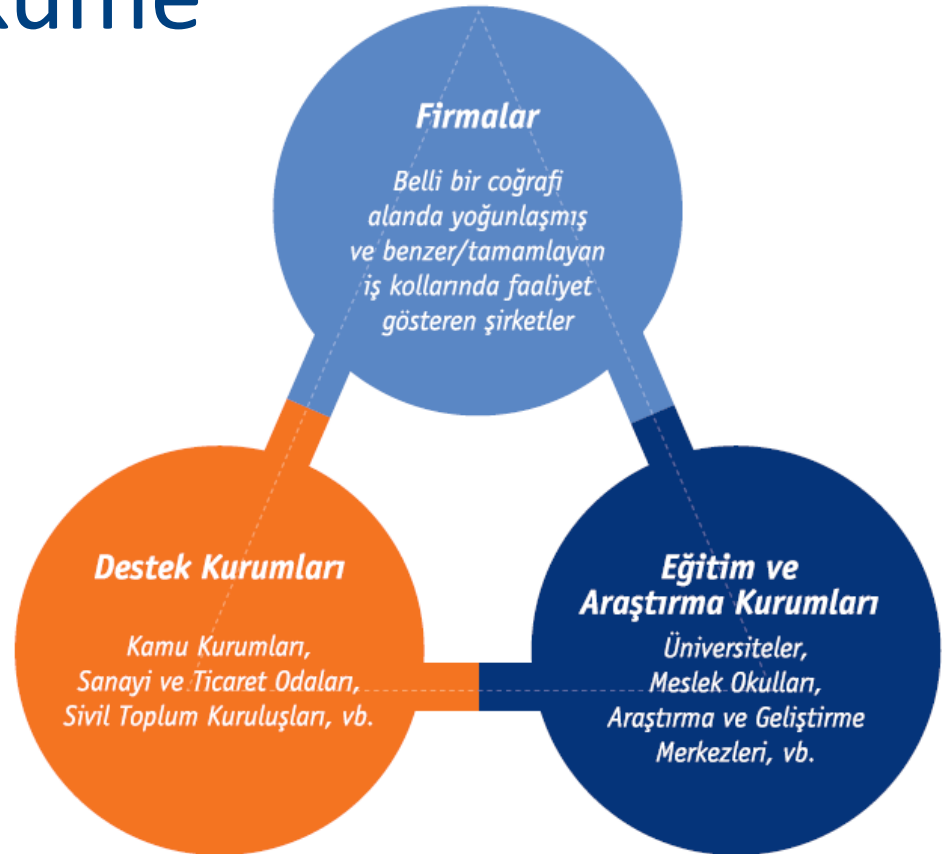

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Küme

“Kümeler, özellikle de aynı faaliyet alanında hem rekabet içinde olan hem de birbirleriyle işbirliği yapan şirketlerin, belli bir alanda uzmanlaşmış tedarikçilerin, hizmet sağlayıcıların, ilgili sektörlerdeki firmaların ve ilgili kurumların (üniversite, meslek odaları, teknoloji transfer ofisleri v.b) coğrafi yoğunlaşmalarıdır”

(Porter, 1998).

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Kümeleri Güçlü Yapan Özellikler

Çekirdek işletmeler: Buldukları bölgenin dışına da mal ve hizmet satan, bu sayede bölgelerin kalkınmasına katkı yapan rekabet gücü yüksek işletmelerdir.

Destekleyici ve tamamlayıcı işletmeler: Çekirdek işletmeleri faaliyetleri ile destekleyen kuruluşlardır.

Bilgi ve İşbirliği Altyapısı: Uzmanlaşmış tesisleri olan üniversiteleri, teknik eğitim kurumları ve okulları, AR&GE ve teknoloji transferi kuruluşlarını; sanayi birliklerini; düzenleyici kurumları, odalar ve iş destek kuruluşları kapsar.

Fiziksel Altyapı: Organize sanayi bölgeleri, teknoparklar, karayolları, demiryolları, limanlar ve havalimanları iletişim bağlantıları su ve arıtma tesislerini kapsar.

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Küme geliştirmede devletin rolü nedir?

- Devlet, **kümelerin sıfırdan oluşturulmasında değil**, potansiyel yığınların ve küme yaşam döngüsünde yer alan, **oluşan, gelişen ve olgun aşamadaki kümelerin sürdürülebilirlikleri noktasında** vereceği finansal ve teknik destekler ile güven ortamının oluşturulması görevlerini üstlenmektedir.
- Devlet, kümelenme girişimlerinin ortaya çıkarılması ve etkinliğinin artırılması için önlemler (yasal ve idari) alır. **Ulusal ve bölgesel destek mekanizmaları** oluşturarak katalizör rolü oynar. Kümelerin gelişimini hızlandırır ve teşvik eder.

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Kümelenme Destekleri

Ülkemizde farklı kamu kuruluşları tarafından **bölgesel işbirliklerini teşvik edici, kümelenmeyi tetikleyici** destek mekanizmaları mevcuttur.

- 1- **Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı: Kümelenme Destek Programı**
- 2- Ekonomi Bakanlığı: **URGE**
- 3- KOSGEB: **İşbirliği Güç Birliği**
- 4- Kalkınma Ajansları

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kümelenme Destek Programı

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kümelenme politikası çalışmaları;

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı kümelenme politikası çalışmalarını üç ana unsur altında eş zamanlı olarak yürütmüştür.

- 1-Bilinçlendirme ve farkındalık oluşturma
- 2-Uygun ortamların oluşturulması
- 3-Destek mekanizmalarının tasarlanması ve uygulaması

Türkiye genelinde küme geliştirmeyi desteklemek amacıyla ulusal ve uluslararası uzmanlardan oluşan ekip tarafından hazırlanan **“Uygulamalı Küme Geliştirme Kılavuzu”** yayınlanmıştır.

Mevzuat

- ▶ Kümelenme Destek Programı Yönetmeliği 15/09/2012 tarihli 28412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.
- ▶ Kümelenme Destek Programı Uygulama Usul ve Esasları ise 17/12/2012 tarihinde Bakanlık resmi sitesinde yayınlanmıştır.

Kümelenme Destek Programı

Hedef	Amaç	Göstergeler
<p><i>Türk Sanayisinin;</i> rekabet edebilirliğini ve verimliliğinin yükseltilmesi, <i>dünya ihracatından daha fazla pay alması,</i> <i>ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretilmesi,</i> nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüştürülmesidir.</p>	<p><i>Kümelenme girişimlerinin başlatılması ve etkin bir şekilde ilerletilmesi amacıyla gerekli iş ortamının güçlendirilmesine yönelik iş planlarının desteklenmesi</i></p>	<p>Program süresince kümelenme girişimlerinin içinde en az 30 adet üniversitenin yer alması,</p>
		<p>Program süresince kümelenme girişimlerinin içinde toplamda en az 1000 adet işletmenin yer alması,</p>
		<p>Program süresince kümelenme girişimleri çerçevesinde diğer işletmelerle işbirliği seviyesi ve kalitesini arttıran firma sayısının 200'e ulaşması,</p>
		<p>Program süresince kümelenme girişimleri sonucunda ortak kullanıma yönelik 10 adet yapının oluşturulması ve bu yapılardan 500 adet işletmenin faydalanması,</p>
		<p>Program süresince kümelenme girişimleri sonucunda 20 adet yeni, yenileştirilmiş ve/veya geliştirilmiş ürünün oluşturulması ve piyasaya sürülmesi.</p>

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Programın Hedef Kitleleri

Rekabet edebilirliklerini ve yenilikçiliklerini artırmak isteyen, ekonomik faaliyetlerini organizasyonel bir yapı içerisinde kümelenme bilinci ile gerçekleştirmelerini beklediğimiz **belirli bir rekabetçilik ve sürdürülebilirlik seviye ve potansiyeline sahip kümelenme birliktelikleridir.**

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

VI. Programın İşleyişi

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Kümelenme Birlikteliği

Kümelenme Birlikteliği Başvuru Beyan Formu

Üniversite ve Araştırma Kurumları (Zorunlu)

Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları (Zorunlu)

Yerel Yönetimler

İl Özel İdareleri

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

Organize Sanayi Bölgeleri

Serbest Bölgeler

İhracatçı Birlikleri

Kümelenme Birlikteliği ile İlgili Dernekler vb.

*Kümelenme birlikteliği
ile işbirliği yapmayı
taahhüt eden kümenin
ana faaliyet alanında en
az 20 firma*

Kümelenme Teşebbüsü Nedir?

- Belirli bir coğrafyada yoğunlaşmış ve birbirleriyle ilgili veya ilişkili sektör veya konularda faaliyet gösteren firmalar ile kurum, kuruluş ve özel hukuk tüzel kişilerinin oluşturduğu
- Kümelenme birlikteliğini fiilen ve hukuken temsil eden
- Tüzel kişilik

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Destek Tutarı ve Oranı

Kümelenme Teşebbüsü
%50

İş Planı
Toplam
Bütçesi

Bakanlık
%50
Geri Ödemesiz

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Başvuru Süreci

İş Planının Uygulanması

Kümelenme Birlikteliği

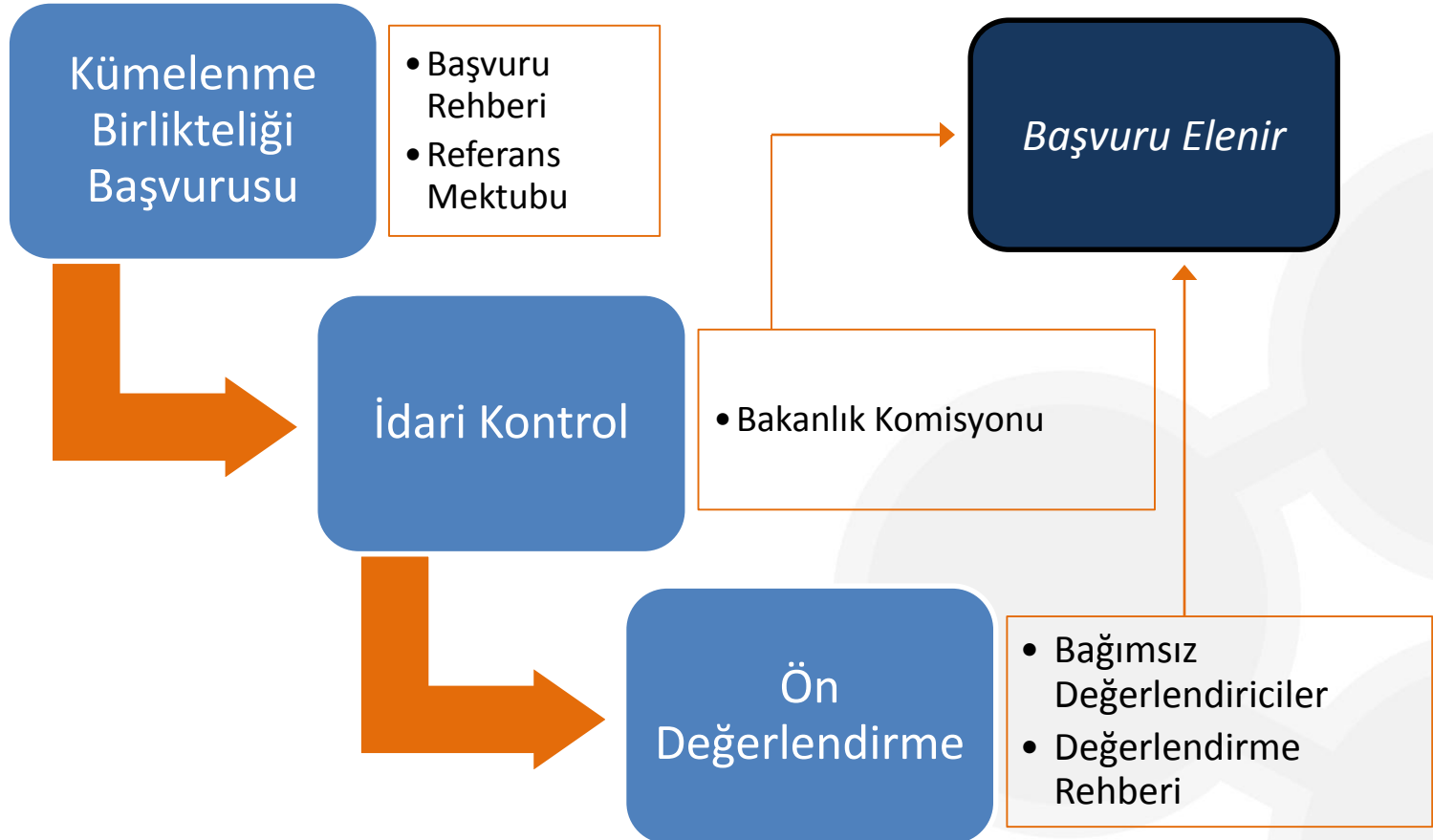
Destek
Sözleşmesi

Kümelenme Teşebbüsü
(Tüzel Kişilik)

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Nasıl?

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Ön
değerlendirme

- Bağımsız Değerlendiriciler

Başvuru Elenir

Seçici Kurul
Değerlendirmesi

- Akademisyenler ile kamuda çalışanlar hariç olmak üzere özel sektörde çalışmış/çalışmakta olan tecrübeli kişiler
- KB Vizyon ve Stratejisinin Değerlendirilmesi

Müzakareler

- Bakanlık Komisyonu ile Kümelenme Birlikteliği

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Destek Kapsamı

- ▶ Küme Koordinasyonunu, Farkındalığını ve Etkinliğini Geliştirme Faaliyet Grubu
- ▶ Faktör Koşullarını ve Piyasalarını Geliştirme Faaliyet Grubu
- ▶ Verimlilik Arttırıcı Uygulamalar Faaliyet Grubu
- ▶ Yenilikçilik Faaliyet Grubu

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Destek Kapsamı

► Küme Koordinasyonunu, Farkındalığını ve Etkinliğini Geliştirme Faaliyet Grubu:

- Kümeyi temsil edecek hukuki yapının kapasitesinin güçlendirilmesi
- Küme aktörlerinin kümelenme konusundaki farkındalığının güçlendirilmesi
- Ortak küme markasının geliştirilmesi ve tanıtımı
- Lobi ve tanıtım faaliyetleri
- Pazar (yerel pazar dâhil) geliştirme faaliyetleri
- Uluslararası iş ağlarına erişim ve diğer kümelerle işbirliği vb.
- Kümeye ilişkin temel ve sofistike analizlerin yapılması (rekabetçilik vb.)
- Kümelenme stratejisinin belirlenmesi ve yol haritasının hazırlanması
- ...

► Faktör Koşullarını ve Piyasalarını Geliştirme Faaliyet Grubu:

- Temel (az veya yarı nitelikli) işgücü piyasasını geliştirme
- Nitelikli işgücü piyasasını geliştirme (tekniker, temel mühendislik)
- İleri nitelikli işgücü piyasasını geliştirme
- Hammadde ve/veya ara malı kalitesini güçlendirmeye yönelik çalışmalar
- Hammadde ve/veya ara malı maliyetini düşürmeye yönelik çalışmalar
- Ortak fiziki altyapının güçlendirilmesine yönelik yatırımlar
- Üniversite – Sanayi İşbirliği Programları
- Pazar hakkında sürekli bilgi hizmetleri sağlayacak birimlerin kurulması
- Stratejik bilgi kaynaklarına erişim
- ...

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

► Verimlilik Arttırıcı Uygulamalar Faaliyet Grubu:

- Tedarikçi geliştirme programları uygulanması
- Ortak kullanım atölyeleri (ORTKA) kurulması
- Ortak kullanım depolarının kurulması
- Ortak hammadde veya ara malı teminine yönelik organizasyonlar
- Üniversite - Sanayi İşbirliği Programları
- Enerji verimliliği programları
- Yenilenebilir enerji programları
- Test/analiz laboratuvarının kurulması
- Küme aktörleri arasındaki en iyi uygulamaların yaygınlaştırılması
- Endüstriyel ortak yaşam
- Ürün sertifikasyonu ve akreditasyonu
- ...

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

► Yenilikçilik Faaliyet Grubu

- Uygulamalı AR-GE laboratuvarı kurulması
- İnovasyon (ürün, süreç, pazar) destek programı
- Ortak kullanıma yönelik numune hatlarının kurulması
- Ortak kullanıma yönelik (test, simülasyon vb.) platformlarının kurulması
- Teknoloji takip, tanıtım ve transfer birimlerinin kurulması
- Üniversite – Sanayi İşbirliği Programları
- Tasarım ve yaratıcılık kapasitesini arttırıcı programlar
- ...

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Kurumsal Çalışmalarımız

Anahtar dergisi: <http://anahtar.sanayi.gov.tr>

Broşür ve Kılavuz: <https://kumelenme.sanayi.gov.tr/Dokumanlar.aspx>

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Republic of Turkey Ministry of Science, Industry and Technology

Teşekkürler...

Fadime YILMAZ

San. ve Tek. Uzmanı

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü

Kümelenme Politikaları Uygulama ve Koordinasyon Şubesi